

קטע ממכתב לבנו מר אברהם ז"ל, בענין הושע ושינויו ליהושע'
ה' קורח, ג' תמוז תרצ"ה, קאלומנא.

"...ולאשר בקשת שאכתוב לך חידושי תורה, הנני למלאות רצונך
מש"ק הלז (פ' שלח) שאמרתי בעניני ארץ ישראל דברים נפלאים ב"ה,
ואכתוב בקצרה. ויקרא משה להושע בן נון יהושע. הוסיף לו יו"ד על שמו,
נתפלל עליו י"ה יושיעך מעצת מרגלים (ברש"י שם, עפ"י מד"ר פט"ז, ז').
מה דווקא אלו שתי אותיות? ובמדרש שם (שם) כלב נטל שכרו מן הארץ,
ובגמ' (בבא-בטרא קי"ז ע"ב) שנטל חלק המרגלים, ויהושע נטל שכר
עשרה אנשים, של מרגלים, שניתוסף בו י' יתיר.

ונראה על פי המאמר בש"ס (מנחות כ"ט ע"ב) העולם הזה נברא
בה"א, והעולם הבא נברא ביו"ד, והנה ארץ ישראל כלולה משני עולמות,
שהיא תכלית בריאת עולם הזה (יעוי' תענית י' ע"א: א"י נבראה תחילה
וכו'), ויש בה חלק מעולם הבא, כדברי האבן-עזרא (וישלח ל"ג, י"ט): כל
שקנה נחלה בארץ ישראל כאילו קנה חלק עולם הבא, וזהו השם יו"ד
ה"א, והמרגלים פגמו בשניהם, שהוציאו דבת הארץ רעה, ארץ אוכלת
יושביה – ההיפך מעולם הזה, ואנשי מידות – מתורגם ביונתן בן עוזיאל:
גבריא מרי מיכלן בישין, אנשי מידות רעות, ההיפך מעולם הבא. והיפוכם
של המרגלים היו יהושע וכלב. כלב היה ההיפך מהוצאת דיבה על עולם
הזה, ויהושע היפך הוצאת דיבה על עולם הבא. ולכך כל"ב גימט' ב"ן, שם
ב"ן המילוי משם הוי' בהי"ן (במילוי כזה: יו"ד, ה"ה, ו"ו, ה"ה – כמנין
ב"ן), ויהושע ניתוסף לו אות יו"ד שהיא החלק מעולם הבא (שעוה"ב
נברא ביו"ד). ולכן כלב נטל חלקם בארץ, חלקם בעולם הזה, ויהושע נטל

9. מכתב זה נשלח לבנו ע"י רבינו. בתקופה שבה כבר דר בנו בא"י, וכתב לו תמיד מעניני ארץ
ישראל. וראה בספ' נאות הדשא ח"ב בליקוטים. עמ' שמ"א, לפרשת שלח.

שכר עשרה אנשים חלקם בעולם הבא, כי שכר מצוה בהאי עלמא ליכא (קידושין ל"ט:), רק נטל שכר האנשים מעולם הבא, ובעולם הבא יש שכר לפעולת האדם..."

1234567 ת"ח

ז'

מתוך מכתב לבנו מר אברהם ז"ל, בענין חשבון הנפש¹⁰

ב"ה, ג' פינחס, כ"ב תמוז תרצ"ה, קאלומנא.

"...ויען כי אתה תאב שאכתוב לך חידושי תורה, הנני כותב לך מש"ק

זזה.

על כן יאמרו המושלים בואו חשבון וגו', כי אש יצאה מחשבון להבה מקרית סיחון וגו'. ובגמ' (ב"ב ע"ח ע"ב): על כן יאמרו המושלים וגו' אלו המושלים ביצרם, בואו חשבון, בואו ונחשב חשבוננו של עולם, הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה. ודקדק כ"ק אאמו"ר זצוקללה"ה (מרן השם-משמואל), הלוא זה הוא חשבון של יראת עונש, והרי יש דרגין למעלה מזה: יראת חטא, יראת שמים, ועוד? ואמר: הלא היה זה בארץ סיחון ועוג, שהיתה הכנה לעלות לארץ ישראל, ואמר להם כמו כן יראת העונש, שהיא הכנה ליראת חטא ויראת שמים ודפח"ח. ובזה אמרתי לפרש הפסוק: כי אש יצאה מחשבון להבה מקרית סיחון (במדבר כ"א כ"ח), ובגמ' (ב"ב ע"ח ע"ב) תצא אש ממחשבין ותאכל את שאינן מחשבין. ולהבה מקרית סיחון, פי' בתרגום יונתן: מאילין דקריין ומשיחין באורייתא, על פי המדרש (ר' רש"י בר' ל' כ"ה) על פסוק: והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה (עובדי', פס' י"ח), אש בלא להבה אינו שולט למרחוק, להבה שולט למרחוק. ואמרתי כי ענין שולט למרחוק היא הצלה מדבר שאינו בעצמו עבירה, רק שיוכל לבוא מזה לעבירה, היום אומר לו עשה כך (שבת ק"ה ע"ב), וביותר הוא כענין קדש עצמך במותר לך (יבמות כ' ע"א), שיהיו כל דברי ההיתר בקדושה, ועל ידי זה יהיה משומר מאיסור.

וזהו: כי אש יצאה מחשבון, כי החשבון מיראת העונש מועיל להנצל מעצם העבירה, אך להנצל מהמביא לידי עבירה, או להתקדש עצמו

10. מכתבים רבים היה כותב לבנו זה, ראה לעיל מכתב ו'. וגם לבנו זה כמו לאחיו מוהר"ח (ראה לעיל הערה 1) כתב ממה שאמר בשבת הקודמת בשוה"ט. וראה נאות הדשא ח"ב עמ' ש"מ, קטע ב'.

מלכות בית דוד

במותר, לזה העצה רק על ידי לימוד התורה, והתורה מכניסה קדושה בכל דברים המותרים. וזהו פי' הפסוק כי אש יצאה מחשבון, כי על ידי החשבון הוא רק בבחינת אש שאינו שולט למרחוק, אך להבה שתשלוט מרחוק ^{המחיר 2294567} היא מקרית סיחון, שמשיחין בתורה.

וכדוגמא זו כן שבת וששת ימי המעשה, כי ששת ימי המעשה הם שמירה מחטא, ושבת מכניס קדושה במותר, ולכך שבת יעשה כולו תורה..."